

Obsah

ÚVODEM	8
POZNÁMKA K VÝBĚRU TEXTŮ	9
ÚVOD DO MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ	12
1 MEZINÁRODNÍ VZTAHY	13
1.1 HISTORIE OBORU	13
1.2 TEORETICKÉ SMĚRY	19
1.2.1 Liberální tradice, idealismus, racionalismus, pluralismus	20
1.2.2 Realismus	23
1.2.3 Behaviorismus	25
1.2.4 Marxistická tradice	26
1.2.5 Postpozitivistické směry	28
2 MEZINÁRODNÍ POLITIKA – POJMY, TÉMATA, TEORETICKÉ KONCEPTY	32
2.1 NÁROD, STÁT, NACIONALISMUS	32
2.1.1 Nacionalismus	33
2.1.2 Stát jako hlavní aktér mezinárodní politiky	34
2.1.3 Moc státu	35
2.1.4 Hmotné zdroje moci	36
2.1.5 Nehmotné zdroje moci	37
2.2 ZAHRANIČNÍ POLITIKA, NÁRODNÍ ZÁJMY	38
2.2.1 Národní zájmy	38
2.2.2 Základní zahraničně politická orientace státu	42
2.2.3 Výkon zahraniční politiky	44
2.3 SVĚTOVÝ POLITICKÝ SYSTÉM	46
2.3.1 Systémová analýza	47
2.3.2 Rovnováha moci	49
2.3.3 Koncert	51
2.4 AGENDA MEZINÁRODNÍ POLITIKY	52
2.4.1 Faktory určující agendu světové politiky	53
2.4.2 Sestavení agendy	53
2.5 VÁLKA	56
2.5.1 Co je to válka?	56
2.5.2 Proč lidé války vedou?	57
2.5.3 Funkce války z hlediska mezinárodního systému	60
2.5.4 Vztah války a politiky	61
2.6 OMEZENÍ VÁLKY, KONTROLA ZBROJENÍ	62
2.6.1 Kolektivní bezpečnost	60
2.6.2 Kontrola zbrojení a odzbrojení	66
3 MEZINÁRODNÍ INSTITUTE	69
3.1 MEZINÁRODNÍ PRÁVO	69

3.1.1 Co je to právo?	69
3.1.2 Základní principy mezinárodního práva	70
3.1.3 Prameny mezinárodního práva	71
3.1.4 Subjekty mezinárodního práva	71
3.1.5 Uznání státu	72
3.1.6 Smluvní právo	72
3.1.7 Dodržování mezinárodních smluv a závazků	73
3.1.8 Válečné právo	74
3.1.9 Ochrana lidských práv	76
3.2 MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE	78
3.2.1 Historický vývoj	79
3.2.2 Společnost národů	81
3.2.3 Organizace spojených národů	82
3.3 REGIONÁLNÍ INTEGRACE, FUNKCIONALISMUS	86
4 GLOBÁLNÍ POLITIKA	90
4.1 NESTÁTNÍ AKTÉRI V MEZINÁRODNÍM SYSTÉMU	90
4.1.1 Mnohonárodní korporace	92
4.1.2 Národnostní menšiny a hnutí; terorismus	93
4.1.3 Náboženská hnutí a organizace	94
4.2 SVĚTOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ	96
4.2.1 Liberalismus	96
4.2.2 Protekcionismus	95
4.2.3 Vývoj světové ekonomiky po druhé světové válce	98
4.2.4 Platební bilance	99
4.2.5 Současný stav světové ekonomiky	99
4.3 GLOBÁLNÍ PROBLÉMY SOUČASNÉHO SVĚTA	101
4.3.1 Propast mezi bohatými a chudými tohoto světa	101
4.3.2 Růst světové populace	104
VÝBĚR TEXTŮ	108
LIDSKÁ PŘIROZENOST, ROLE ČLOVĚKA JAKO SPOLEČENSKÉHO TVORA	109
1 TOMÁŠ AKVINSKÝ, THEOLOGICKÁ SUMMA	111
2 THOMAS HOBBS, LEVIATHAN NEBOLI O PODSTATĚ, ZŘÍZENÍ A MOCI STÁTU CÍRKEVNÍHO A OBČANSKÉHO	115
3 WILLIAM PENN, EVROPSKÝ MÍR	118
4 TOM PAINE, PRÁVA ČLOVĚKA	119
5 JOHANN GOTTLIEB FICHTE, ŘEČI K NĚMECKÉMU NÁRODU	121
6 KONRAD LORENZ, TAKZVANÉ ZLO	124
POVAHA A CHOVÁNÍ STÁTU V MEZINÁRODNÍCH VZT	131
7 THUKYDIDES, DĚJINY PELOPONÉSKÉ VÁLKY	133
8 HUGO GROTIUS, TŘI KNIHY O PRÁVU VÁLEČNÉM A MÍROVÉM	139
9 FRIEDRICH HEGEL, ZÁKLADY FILOSOFIE PRÁVA	146
10 JOHN STUART MILL, NĚKOLIK SLOV O NEINTERVENCI	150
11 KOLMAR VON DER GOLTZ, NÁROD VE ZBRANI	154
12 HEINRICH VON TREITSCHKE, POLITIKA	157
13 JOHN HOBSON, IMPERIALISMUS	159

14 NORMAN ANGELL, VELKÁ ILUZE	165
15 HALFORD MACKINDER, DEMOKRATICKÉ IDEÁLY A SKUTEČNOST	167
16 REINHOLD NIEBUHR, MORÁLNÍ ČLOVĚK A NEMORÁLNÍ SPOLEČNOST	173
17 FRIEDRICH MEINECKE, IDEA STÁTNÍHO ZÁJMU	175
18 HANS MORGENTHAU, POLITIKA MEZI STÁTY	178
19 KENNETH N. WALTZ, ČLOVĚK, STÁT A VÁLKA	189
20 THOMAS SCHELLING, STRATEGIE KONFLIKTU	192
21 INIS CLAUDE, MOC A MEZINÁRODNÍ VZTAHY	196
22 ERNST HAAS, NAD NÁRODNÍM STÁTEM: FUNKCIONALISMUS A MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE	199
23 HAROLD SPROUT, MARGARET SPROUT, EKOLOGICKÝ PŘÍSTUP KE SVĚTOVÉMU DĚNÍ	203
24 GRAHAM T. ALLISON, PODSTATA ROZHODOVÁNÍ: VYSVĚTLENÍ KUBÁNSKÉ RAKETOVÉ KRIZE	206
ÚLOHA MEZINÁRODNÍHO SYSTÉMU/SPOLEČENSTVÍ	210
25 WILLIAM PENN, EVROPSKÝ MÍR	212
26 DAVID HUME, POJEDNÁNÍ O LIDSKÉ PŘIROZENOSTI	215
27 ABBÉ DE SAINT-PIERRE, PROJEKT TRVALÉHO MÍRU	218
28 LORD CASTLEREAGH, MEMORANDUM O SMLOUVÁCH Z LET 1814 A 1815	221
29 JOHN HOBSON, NA CESTĚ K MEZINÁRODNÍ VLÁDĚ	224
30 ALFRED ZIMMERN, SPOLEČNOST NÁRODŮ A VLÁDA ZÁKONA	226
31 DAVID MITRANY, FUNGUJÍCÍ MÍROVÝ SYSTÉM	229
32 HANS MORGENTHAU, POLITIKA MEZI STÁTY	232
33 TALCOTT PARSONS, SOCIÁLNÍ SYSTÉM	237
34 ALBERT WOHLSTETTER, KŘEHKÁ ROVNOVÁHA STRACHU	240
35 CHARLES MCCLELLAND, TEORIE A MEZINÁRODNÍ SYSTÉM	244
36 INIS CLAUDE, Z MEČŮ RADLICE	247
37 ROBERT KEOHANE, JOSEPH NYE, TRANSNACIONÁLNÍ VZTAHY A SVĚTOVÁ POLITIKA	255
38 HEDLEY BULL, ANARCHICKÁ SPOLEČNOST	260
BIBLIOGRAFIE	265
REJSTŘÍK JMENNÝ A VĚCNÝ	275